

Β. Να βρείτε ποιες από τις ακόλουθες προτάσεις είναι σωστές και ποιες λάθος. Η κάθε λανθασμένη να αντικατασταθεί από τη σωστή.

- Οι αναφορικές προτάσεις διακρίνονται σε ονοματικές και επιρρηματικές.
- Οι αναφορικές προτάσεις είναι προτάσεις κρίσεως.
- Οι αναφορικές προτάσεις εισάγονται με δεικτικές αντωνυμίες.
- Οι παραβολικές προτάσεις δηλώνουν αναφορά.
- Οι παραβολικές προτάσεις δηλώνουν τρόπο.
- Μία ονοματική αναφορική μπορεί να είναι προσδιοριστική.
- Οι αναφορικές αιτιολογικές προτάσεις είναι προτάσεις επιθυμίας.
- Οι αναφορικές αιτιολογικές προτάσεις εξαρτώνται από ρήματα ψυχικού πάθους.
- Από μία αναφορική υποθετική πρόταση προκύπτει λανθάνων υποθετικός λόγος.
- Όταν υπάρχει έλλξη του αναφορικού, η αναφορική αντωνυμία είναι πάντα σε αιτιατική.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Α. Να βρείτε το είδος της υπογραμμισμένης πρότασης και να επιλέξετε το σωστό.

- Μή με κτείν', ἐπεὶ οὐχ ὁμογάστοιός Ἴκτορός εἰμι.
α. χρονική β. αιτιολογική
γ. τελική δ. υποθετική
- Ἦνίκα δ' ἂν τις ὑμᾶς ἀδικῆ, ἡμεῖς ὑπὲρ ὑμῶν μαχούμεθα.
α. χρονική β. αιτιολογική
γ. χρονικοὑποθετική δ. υποθετική
- Κῦρος πρὶν ὄραν τοὺς πολεμίους εἰς τοὺς ἀνέπασε τὸ στράτευμα.
α. υποθετική β. χρονική
γ. συμπερασματική δ. εναντιωματική
- Ἐγὼ τὸν Εὐήνον ἐμακάρισα, εἰ ὡς ἀληθῶς ἔχει ταύτην τὴν τέχνην.
α. υποθετική β. αιτιολογική
γ. χρονική δ. τελική
- Ἐκκλησίαν τούτου ἔνεκα ἐυνήγαγον, ὅπως ὑπομνήσω καὶ μέμψωμαι ὑμῖν εἴ τι μὴ ὀρθῶς ἢ ἐμοὶ χαλεπαίνετε ἢ ταῖς ξυμφοραῖς εἴκετε.
α. αιτιολογική β. χρονική
γ. τελική δ. συμπερασματική
- Ἡ δύναμις ἅπασα τῆς πόλεως παρελύθη, ὥστε μὴδὲν διαφέρειν τὴν πόλιν τῆς ἐλαχίστης πόλεως.
α. αιτιολογική β. χρονική
γ. τελική δ. συμπερασματική

- Εἰ μὲν ποτε ἠδίκησέ με, προσῆκεν αὐτῷ δίκην διδόναι.
α. υποθετική β. αιτιολογική
γ. χρονική δ. τελική
- Ἦν δ' ἐγγυὺς ἔλθῃ θάνατος, οὐδεὶς βούλεται θνήσκειν.
α. χρονική β. αιτιολογική
γ. τελική δ. υποθετική
- Εἰ τις τοὺς κρατοῦντας τοῦ πλήθους ἐπ' ἀρετὴν προτρέψειεν, ἀμφοτέρους ἂν ὀνήσειε, καὶ τοὺς τὰς δυναστείας ἔχοντας καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῖς ὄντας.
α. χρονική β. αιτιολογική
γ. χρονικοὑποθετική δ. υποθετική
- Καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν.
α. αιτιολογική β. χρονική
γ. τελική δ. τίποτα ἀπὸ τα παραπάνω

Β. Να αντικαταστήσετε την τελική πρόταση με άλλες μορφές σκοπού.

- Ἵμεῖς ἐστρατεύσατε, ἵνα ἡμᾶς δουλώσαιτε.
- Οἱ ὀπλίται ἦλθον, ἵνα ἔλοιεν τὴν πόλιν.
- Οἱ παῖδες ἔρχονται, ἵνα μάθωσι γράμματα.
- Νικίας παρελήλυθε, ἵνα εἴπη τὴν αὐτοῦ γνώμην.
- Μίνδαρος ἀπέπλει, ὅπως ἀναλάβοι πᾶσας τὰς ναῦς.

Γ. Να βρείτε και να χαρακτηρίσετε τους υποθετικούς λόγους.

- Εἰ βούλεσθε ἀδεῶς ζῆν, ἴωμεν θαρροῦντες ἐπὶ τοὺς πολεμίους.
- Εἴ τις ὑμῶν πέπεισται ἐκεῖνο, ταῦτα μὲν εὐχέσθω τοῖς θεοῖς.
- Κλαίοις ἂν, εἰ πράττοις ἄ μὴ πράττειν σε δεῖ.
- Εἴ τι τοιοῦτον φοβεῖ, ἔασον αὐτὸ χαίρειν.
- Ἐὰν μὴ ἀφήτε τὰς πόλεις αὐτονόμους, ἐκσπονδοὶ ἐσεσθε.
- Εἰ νῦν ἀπιμεν, δόξομεν ἐπὶ πολέμῳ ἀπιέναι.
- Εἰ λέοντες ἐγίγνωσκον γλύφειν, πολλοὺς ἂν ἄνδρας εἶδες ὑπὸ κάτω λέοντος.
- Τούτου δ' ἂν ἐπιτύχοις, εἰ λήγοις τῶν πόνων ἔτι πονεῖν δυνάμενος.
- Εἶση, ὦ Ἥφαιστε, ἦν σοὶ προσέλεθι.
- Πολὺ γὰρ πλείω ὠφεληθήσεσθ', ἐὰν ἡμεῖς ἔχωμεν.
- Ἄν ἐγὼ μὲν μὴ νῦν εὐ εἶπω, οὐ μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ ὁ πατήρ δόξει ἀδικος εἶναι καὶ τῶν ὄντων ἀπάντων στερηθῆσομαι.
- Εἴ τις αὐτῷ δοκοῖη βλακεύειν, ἔπαισεν ἂν.
- Ἐὰν διαλύωμεν τὸ στράτευμα, τὰ ἡμέτερα ἀσθενέστερα γίγνοιτ' ἂν.
- Ἦν πόλεμον αἰρήσθε, μηκέτι ἦκετε δεῦρο ἄνευ ὀπλων.

15. Εἰ μὲν ἐπαινῶ Σεύθην, δικαίως ἂν με αἰτιῶσθε.
16. Εἰ δὲ χωρὶς κολακείας ἐθελήσετε ἀκούειν, ἔτιμός εἰμι λέγειν.
17. Ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ, πειράσομαι τὰ ἐπιτήδεια ὑμῖν ὡς πλείστα πορίζειν.
18. Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὑπαγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ.
19. Εἰ δοίην σοι, μᾶλλον πτωχεύσεις.
20. Εἰ οἱ νέοι ἐπιμελήσονται τῶν ἀγαθῶν ἔργων, τάχ' ἂν τῶν ὀνομάτων ἄξιοι γένοιτο ἃ ἔχουσιν.
21. Εἰ μὲν διδασκομένη ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς τὰγαθὰ κακοποιεῖ, ἴσως δικαίως ἂν ἡ γυνὴ τὴν αἰτίαν ἔχοι.
22. Εἰ μέντοι τότε πλείους συνελέγησαν, ἐκινδύνευσεν ἂν διαφθαρεῖν πολὺ τοῦ στρατεύματος.
23. Εἰ μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπεχώρουν οἱ Συρακόσιοι.
24. Ἡρακλῆς οὐδέποτε ἂν διέφθειρεν τοὺς τὴν παραλίαν κατοικοῦντας, εἰ μὴ καὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐκράτησεν.
25. Καὶ ὄλον δ' ἂν ἐκινδύνευσεν ἠττηθῆναι τὸ στρατεύμα, εἰ μὴ Δέρδας ἔχων τὸ ἑαυτοῦ ἵππικὸν εὐθὺς πρὸς τὰς πύλας τῶν Ὀλυνθίων ἤλασεν.
26. Εἰ τινος δέοιτο Ἀστυάγης, πρῶτος ἦσθάνετο Κύρος καὶ πάντων ἀκνόντα ἀνεπήδα ὑπηρετήσων.
27. Ἐὰν ἔχωμεν χρήματα, ἔξομεν φίλους.
28. Εἰ νῦν δημεύσαισθ' ἡμῶν τὴν οὐσίαν, οὐδὲ δύο τάλαντα λάβοιτ' ἂν.
29. Εἰ οὖν ταῦτα τοιαῦτα ἔσται, θεάσασθε οἷα ἡ κατάστασις ὑμῖν ἔσται τῆς στρατιᾶς.
30. Εἰ ἐν πᾶσι τούτοις ἠττώμεθα, ἀλλὰ τὸ γέ τοι πῦρ κρείττον καρποῦ ἔστιν.
31. Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον μου μέναιτε.
32. Εἰ μὴ ἐγὼ προφυλάττομι ὑμᾶς, οὐδ' ἂν νέμεσθαι δύναισθε.
33. Ἐνταῦθα ὁ πανουργότατος ἐκεῖνος, εἴτε Οὐτίς εἴτε Ὀδυσσεὺς ἦν, δίδωσί μοι πιεῖν φάρμακόν τι ἡδύ.
34. Εἰ τύφλωσιν ἀδύνατόν μοι ἴσθαι, ἐμόν ἐστι τοὺς πλείοντας σφάζεσθαι ἢ μὴ.
35. Ἐὰν τήνδε τὴν πόλιν ἢ ἐκοῦσαν φίλην ποιησώμεθα ἢ ἀκουσαν καταστρεψώμεθα, ἀρξομεν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.
36. Ἐὰν δὲ φαῦλος δοκῇ μοι εἶναι ὀλέγων, οὔτε ἐπανερωτῶ οὔτε μέλει ὧν λέγει.
37. Οὐδὲ γὰρ ἂν Μήδοκός με ὁ βασιλεὺς ἐπαινοῖ, εἰ ἐξελαύνομι τοὺς εὐεργέτας.
38. Ἐὰν τις βούληται νόμον καινὸν τιθέναι, ἐν βρόχῳ ἔχων τὸν τράχηλον νομοθετεῖ.
39. Εἴτε φασὶν οἱ πολλοὶ εἴτε μὴ, τὸ ἀδικεῖν ἐστὶ κακόν.
40. Ἐὰν διαλύωμεν τὸ στρατεύμα, τὰ τῶν πολεμίων αὐξήσεται.
41. Εἰ γὰρ ἄλλοις ἡδονὰς παρασκευάζοντες ἀμελοῦσι τοῦ καλοῦ, σχολῆ γ' ἂν τὸ σῶφρον ἀντὶ τοῦ τερπνοῦ διώξαιεν.
42. Εἰ δὲ ὑπ' ἐκείνοις ἔσονται, πολλὴ καὶ αὕτη δύναμις προσγένοιτ' ἂν αὐτοῖς.
43. Εἴτε βασιλεὺς θέλοι χρῆσθαι ἄλλο τι εἴτε στρατεῦειν ἐπ' Αἴγυπτον, οἱ Ἕλληνες συγκαταστρέφαιντ' ἂν αὐτῷ.

44. Εἰ τις μὴ ποιοῖ ἐκῶν, οὐδενὸς ἀγαθοῦ τεύξεται.
45. Εἰ μὲν οἱ νέοι ἀμελήσουσιν ἑαυτῶν καὶ μὴ πείσονται ἡμῖν, ἀκλειεῖς γενήσονται.
46. Ἦν μὲν τοίνυν φυλάττωμεν εὐτυχίαν, ἴσως δυναίμεθ' ἂν ἀκινδύνως εὐδαιμονοῦντες γηράν.
47. Ἴσθι μέντοι ἀνόητος ὧν, εἰ οἶει τὴν ὑμετέραν ἀρετὴν περιγενέσθαι ἂν τῆς βασιλείας δυνάμεως.
48. Εἰ πάντες ἤθελον οἱ παιδεύειν ἐπιχειροῦντες ἀληθῆ λέγειν, οὐκ ἂν κακῶς ἤκουον ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν.
49. Ἐὰν τούτους ἀνήσῃ καὶ τούτον προσθήκην δίδωμι.
50. Ἐὰν κατὰ μέρος φυλάττωμεν καὶ σκοπῶμεν, ἦττον ἂν δύναιτο ἡμᾶς θηράν οἱ πολέμιοι.
51. Εἰ δέ τις ἀκούσιόν τι δεινὸν ἐργάσαιτο, κολάζεσθαι καὶ τούτον δικαιοῖ.
52. Ἦν ταῦτ' εἰδῶμεν, καὶ τὰ δέοντα ἐγνωκότες ἐσόμεθα καὶ λόγων ματαίων ἀπηλλαγμένοι ἐσόμεθα.
53. Εἰ τοίνυν μέγιστον ἀγαθὸν τὸ πειθαρχεῖν φαίνεται εἰς τὸ καταπράττειν τὰγαθὰ, οὕτως εὐ ἴστε.
54. Εἰ μὲν ἡμεῖς αὐτοὶ πρὸς τε τὴν πόλιν ἐλθόντες ἐμαχόμεθα καὶ τὴν γῆν ἐδιουῶμεν ὡς πολέμιοι, ἀδικοῦμεν.
55. Εἰ ἡμᾶς ἀφήσετε, σκέψασθε πόθεν αὐθις ἂν τοσαύτην δύναμιν λάβοιτε σύμμαχον.
56. Εἰ τις οὖν ὑμῶν ἢ δεξιᾶς βούλεται τῆς ἐμῆς ἀψασθαι ἢ ὄμμα τοῦμόν ζῶντος ἐτι προσιδεῖν ἐθέλει, προσίτω.
57. Εἰ ἔστιν, ὥσπερ οὖν ἐστὶ, θεὸς ἢ τι θεῖον ὁ Ἔρωσ, οὐδὲν ἂν κακὸν εἴη.
58. Φῶς εἰ μὴ εἶχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν.
59. Ἄνδρες, εἰ μοι πεισθῆτε, οὔτε κινδυνεύσαντες οὔτε πονήσαντες τῶν ἄλλων πλέον προτιμήσεσθε στρατιωτῶν ὑπὸ Κύρου.
60. Πολλάκις δὲ ὅποτε μεταστρατοπεδεύοιτο, εἰ αἰσθητο καταλελειμμένα παιδάρια μικρὰ ἐμπόρων, ἃ πολλοὶ ἐπώλουν διὰ τὸ νομίζειν μὴ δύνασθαι ἂν φέρειν αὐτὰ καὶ τρέφειν, ἐπεμέλετο καὶ τούτων.
61. Εἰ τις αὐτῷ δοκοῖη τῶν πρὸς τούτο τεταγμένων βλακεύειν, ἐκλεγόμενος τὸν ἐπιτήδειον ἔπαισεν ἂν.
62. Εἰ θεοὶ τι δρώσιν αἰσχρόν, οὐκ εἰσὶ θεοί.
63. Εἰ δεινὰ ἔδρασας, δεινὰ καὶ παθεῖν σε δεῖ.
64. Εἰ μὲν ὁμώμοκε Λεωκράτης, φανερώς ἐπιώρκηκεν.
65. Εἰ οὕτω ταῦτα ἔχει, πῶς ἂν πολλοὶ ἐπεθύμουν τυραννεῖν;
66. Εἰ τις τῆς ψυχῆς ἀμελήσει, ὁ κίνδυνος δόξειεν ἂν δεινὸς εἶναι.
67. Εἰ σὲ δέδρακα, ὀλοίμην.
68. Εἰ δέ τις ἄλλο ὄρᾳ βέλτιον, λεξάτω.
69. Ἄν ταῦτα γένηται, τί πράξωμεν;
70. Ἦν σε τοῦ λοιποῦ ποτ' ἀφέλωμαι χρόνου, κάκιστ' ἀπολοίμην.

71. Ἐάν νικῶμεν ὑμᾶς ἀρετῇ, ἡ νίκη αἰσχύνῃν φέρει.
72. Ἄν διατηρηθῶσι οἱ νόμοι τῇ πόλει, σῶζεται καὶ ἡ δημοκρατία.
73. Ἦν τις ἐπιψηφίσῃ κινεῖν τὰ χρήματα ταῦτα ἐς ἄλλο τι, θάνατον ζημίαν ἐπέθεντο.
74. Εἰ δέ τις ἀσθενεῖσιν αἰσθοῖτο Κύρος, τὸ αἷτιον τούτου σκοπῶν κατασβεννύει τὴν ταραχὴν ἐπειράτο.
75. Ἐάν παρὰ Σπαρτιάτῃ εὑρεθῇ χρυσὸς ἢ ἀργυρὸς, θανάτῳ ζημιούται.

Δ. Να αναγνωρίσετε τους υποθετικούς λόγους και να τους μετατρέψετε στα άλλα είδη.

1. Εἰ οὕτω στρατευσόμεθα, οὐ δυνασόμεθα μάχεσθαι.
2. Οἱ νέοι ἀγανακτοῦσιν, ἂν οἴωνται ἀδικεῖσθαι.
3. Ἐάν τῶν σιτοπωλῶν καταψηφίσῃσθε, τὰ δίκαια ποιήσετε.
4. Εἰ τότε πλείους συνελέγησαν, πολὺ τοῦ στρατεύματος διεφθάρη ἂν.
5. Ἦν τοὺς πάντας παρακαλήτε, ἔφονται ὑμῖν οἱ πάντες.
6. Εἰ ψεύδομαι, Σώκρατες, ἐξέλεγε.
7. Εἰ μὴ πατήρ ἦσθ', εἶπον ἂν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν.
8. Τί ἡμῖν, ὦ Γοργία, ἔσται, εἰάν σοι συνῶμεν;
9. Εἰ μὴ καθέξεις γλώσσαν, ἔσται σοι κακά.
10. Τὰ καλὰ τιμήσομεν ἔάντε παρ' ἡμῶν ἔάντε παρ' ἄλλων τυγχάνῃ γιγνόμενα.

Ε. Να χαρακτηρίσετε το είδος των υποθετικών λόγων και να επισημάνετε το ιδιαίτερο γνώρισμά τους.

1. Ὁ δῆμος τῶν Ἀργείων τειχιζει μακρὰ τεῖχη ἐς θάλασσαν ὅπως, ἦν τῆς γῆς εἰργωνται, ἢ κατὰ θάλασσαν σφᾶς ἐπαγωγῇ τῶν ἐπιτηδείων ὠφελῇ.
2. Οἱ λοχαγοὶ ἠξίουσιν εἰδέναι τί ἔσται, εἰάν οἱ ὀπλίται ἀλώσιν.
3. Ἠγεῖται ἀμαρτάνειν τοὺς πολίτας, εἰάν ταῦτα πράττωσιν.
4. Κύρος νομιζεται, εἰ μὴ ἀπέθανεν, ἀριστος ἂν ἀρχῶν γενέσθαι.
5. Βρασιδᾶς ἠγεῖτο οὐκ ἂν περιγενέσθαι, εἰ δείξειε τοῖς ἐναντίοις τὴν ὄπλιν τῶν μεθ' ἑαυτοῦ.
6. Τοὺς στρατηγούς εἰσελθόντας ἐκέλευον, εἰ τι βούλονται, εἰπεῖν.
7. Ἦιδεσαν τὴν πόλιν μάλιστ' ἂν ὀργισθεῖσαν, εἰ τις εἰς τὰ μυστήρια φαίνοιτο ἐξαμαρτάνων.
8. Οὕτω διάκειμαι ὑφ' ὑμῶν, ὡς οὐδὲ δεῖπνον ἔχω, εἰ μὴ τι συλλέξομαι.
9. Ὅτ' οὖν ἀθροισθοῖεν, ἠδίκουν ἀλλήλους ἅτε οὐκ ἔχοντες τὴν πολιτικὴν τέχνην.
10. Ὅσακις Αθήναζε ἀφικοίμην, ἐπανηρώτων τὸν Σωκράτη ἢ μὴ ἐμεμνήμην.
11. Ὅτι ἂν μέλλῃς ἐρεῖν, πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ.
12. Οἱ κύνες ὑλακτοῦσι ὃν ἂν μὴ γινώσκωσι.
13. Οὐκ ἂν οἶόν τ' εἶη αὐτοῖς πλεῖν ὅποι βούλονται.
14. Πάντας οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὄσους λάβοιεν, ὡς πολεμίους διεφθειρον.
15. Διὰ ταῦτ' ἐπιτιμῶ, ὅτι πάλαι ἂν ἅπαντα ἀπωλέσατε, εἰ μὴ θεὸς τις ἐβοήθει.

16. Ἄν δὲ αἰσθάνομαι χειρῶν γιγνόμενος καὶ καταμέμφομαι ἑμαυτόν, πῶς ἂν ἐγὼ εἴην ἠδέως βιοτεύοιμι;
17. Καὶ εἰάν μὲν ἐκὼν πείθηται εἰ δὲ μὴ, ὥσπερ ξύλον διαστρεφόμενον καὶ καμπτόμενον εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς.
18. Ἐπειδὴν γὰρ τι δόξη καὶ ψηφισθῇ, τότε ἴσον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει ὅσον περ πρὶν δόξαι.
19. Ἄν μὲν ὑμεῖς θάνατον τούτων κατεγνωκότες ἦτε, κοσμιώτεροι ἔσονται οἱ λοιποὶ ἂν δ' ἀζημίους ὑμεῖς ἀφήτε, πολλὴν ἀδειαν αὐτοῖς ἐψηφισμένοι ἔσεσθε ποιεῖν ὅτι ἂν βούλωνται.
20. Τὸν φιλοῦντά με, οὐκ ὅταν ἐπαινῇ με μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐγκαλῇ καὶ δι-
ορθῶται, τότε φαίην ἂν ἐγὼ γε φιλεῖν.

ΣΤ. Να αναλύσετε τις υποθετικές μετοχές σε δευτερεύουσες προτάσεις και να βρείτε τον υποθετικό λόγο που δημιουργείται.

1. Οὐτε γὰρ βοὸς ἂν ἔχων σῶμα, ἀνθρώπου δὲ γνώμην ἐδύνατ' ἂν πράττειν ἢ ἐβούλετο.
2. Δίκαια δράσας, συμμάχους ἔξεις θεοῦς.
3. Ταῦτα γινώσκων πράττοις ἂν ἀριστα.
4. Δειπνήσαντες δέ, ἀπελαύνετε.
5. Τοὺς ἀγνώτας κολαζόντων ὑμῶν, οὐδεὶς ἔσται τῶν ἄλλων βελτίων.
6. Κατεφαίνετο πάντα αὐτόθεν, ὥστε οὐκ ἂν ἔλαθεν αὐτὸν ὀργώμενος ὁ Κλέων τῷ στρατῷ.
7. Προθύμως μαχόμενοι ἐκράτοῦμεν ἂν τῶν πολεμίων.
8. Φαίη δ' ἂν ταῦτα καὶ αὐτὸς ἐλεγχόμενος.
9. Ταῦτα παραβὰς καὶ ἐξαμαρτάνων τι τούτων τί ἀγαθὸν ἐργάσῃ σαυτόν;
10. Μὴ σωθέντων ἐκείνων τότε οὐδ' ἂν ὑμεῖς ὑπήρχετε νῦν.
11. Οἱ κολακεύοντες καὶ οἱ ἐξαπατῶντες πιστευθέντες τοὺς πιστεύσαντας ἀδικοῦσιν.
12. Μὴ καμῶν, οὐκ ἂν δύναιο εὐδαιμονεῖν.
13. Οὐκ ἔστιν ἡμῖν μὴ νικῶσι σωτηρία.
14. Ἐλθόντος τοῦ θανάτου οὐδεὶς βούλεται ἀποθανεῖν.
15. Καὶ γὰρ ὡς ἐγὼ οἶμαι, ὀνήσεσθε ἀκούοντες.

Ζ. Να βρείτε τις χρονικές προτάσεις, να τις χαρακτηρίσετε συντακτικά και να δηλώσετε τη χρονική βαθμίδα τους.

1. Οἱ τριάκοντα ἠρέθησαν, ἐπεὶ τάχιστα τὰ μακρὰ τεῖχη καὶ τὰ περὶ τὸν Πειραιᾶ καθρέθη.
2. Νῦν δ' ὁπότε περὶ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὁ ἀγὼν ἔστι, πολὺ δήπου ὑμᾶς προσήκει ἀμείνονας εἶναι.
3. Ἔως ἔστι καιρὸς, ἀντιλάβεσθε τῶν πραγμάτων.
4. Μηδὲ δίκην δικάσης, πρὶν ἂν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσης.

850. Ἐκκλησίαν ἕνεκα τούτου ζυνήγαγον, ὅπως ὑπομνήσω.
851. Ἐπορεύετο δ' ἐκτός τείχους, ἵνα μελετῶη.
852. Θράσυλλος εἰς Ἀθήνας ἔπλευσεν, ἵνα αἰτήσῃε ναῦς.
853. Μή φθόνει τοῖς εὖ πράττουσι, ὅπως μή δόξης κακός εἶναι.
854. Ἔλεγον ψευδῆ τοῖς δικασταῖς, ὡς τύχοιεν παρ' αὐτῶν εὐνοίας.
855. Λέγω ταῦτα πρὸς ὑμᾶς, ὧ δικασταί, ἕνεκα τούτου, ἵνα μή ἀδίκως ἀπόλωμαι.
856. Ἄκουσον, ὡς ἂν μάθῃς.

Υποθετικές Προτάσεις

Ομάδα Ασκήσεων | 1.

Να αναγνωριστούν συντακτικά οι δευτερεύουσες υποθετικές προτάσεις ως προς το είδος, την εισαγωγή, την εκφορά και τη χρήση:

857. Ἦν ἐθέλωμεν ἀποθνήσκειν, ὑπέρ τῶν δικαίων εὐδοκίμησομεν.
858. Ἦν μὲν διαφυλάττωμεν τὴν εὐτυχίαν ταύτην, ἴσως ἂν δυναίμεθα εὐδαιμονοῦντες γηρᾶν.

859. Σωκράτης οὐκ ἔπινεν, εἰ μή διψῶη.
860. Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐκρίνοντο, ῥαδίως ἂν ἐσώθησαν.
861. Εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατός ἐστιν, δεινόν ἐστί αὐτῆς ἀμελεῖν.
862. Εἰ δέ τις ἔχει τούτων τι βέλτιον, λεγέτω καὶ συμβουλευέτω.
863. Ἐάν ἀκολουθήσῃς ἐμοὶ σὺν τοῖς ὀπλίταις, εἰσάξω σε ἐγὼ εἰς τὴν ἀκρόπολιν.
864. Εἰ τοῖς λόγοις πείθοισθε τοῖς ἐμοῖς, ὅλην τὴν Ἑλλάδα καλῶς ἂν διοικοῖτε.
865. Εἰ βούλει, μένε.
866. Ἐξὴν ὑμῖν ἐπικουρεῖν αὐτοῖς, εἰ ἐβούλεσθε.
867. Ἦν πόλεμον αἰρήσθε, μηκέτι ἦκετε δεῦρο ἄνευ ὀπλων.
868. Ἦν τις τούτων τι παραβαίνει, ζημίαν αὐτοῖς ἐπέθεσαν.
869. Εἰ τις σε διδάξειεν ὃ μὴ τυγχάνεις ἐπιστάμενος, βελτίων ἂν γένοιο.
870. Εἰ τις αὐτῷ δοκοίη βλακεύειν, ἔπαισεν ἂν.
871. Πάντων ἀθλιώτατος ἂν γενοίμην, εἰ φυγᾶς ἀδίκως καταστήσομαι.
872. Ταῦτα δέ οὐκ ἂν ἐδύναντο ποιεῖν, εἰ μή καὶ διαίτη μετρία ἐχρῶντο.

873. Ἐτι τοίνυν ἐν αὐτῇ τῇ δίκῃ ἐξῆν σοὶ φυγῆς τιμήσασθαι, εἰ ἐβούλου.
874. Εἰ μὲν συμβουλευοίμι, ἅ βέλτιστα μοι εἶναι δοκεῖ, πολλά μοι καὶ ἀγαθὰ ἂν γένοιτο.
875. Εἰ θέλομεν σκοπεῖν τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων, εὐρήσομεν.
876. Ἐάν ἐμέ ἔλησθε, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι.

Ομάδα Ασκήσεων | 2.

Να προσδιοριστεί το εἶδος των υποθετικῶν λόγων και να μεταφερθούν στα ἄλλα εἶδη :

877. Εἰ ἦσαν ἄνδρες ἀγαθοί, οὐκ ἂν ποτε ταῦτα ἔπασχον.
878. Εἰ οἱ πολῖται ὁμονοοῖεν, εὐδαίμων ἂν γίγνοιτο ἡ πόλις.
879. Εἰ θεοί τι δρῶσιν αἰσχρόν, οὐκ εἰσι θεοί.
880. Εἰ γάρ μή ἦν τοιοῦτος, οὐκ ἂν ἐκ πολλῶν ὀλίγα κατέλιπεν.
881. Εἰ δέ φοβησόμεθα τοὺς κινδύνους, εἰς πολλὰς ταραχὰς καταστήσομεν ἡμᾶς αὐτούς.

Να αναγνωριστεί το εἶδος των υποθετικῶν λόγων και να μετατραπούν ὡστε να δηλώνεται το εἶδος που ζητεῖται στις παρενθέσεις:

882. Ἦν μὲν διαφυλάττωμεν τὴν εὐτυχίαν ταύτην, ἴσως ἂν δυναίμεθα εὐδαιμονοῦντες γηρᾶν (απλή σκέψη του λέγοντος).
883. Σωκράτης οὐκ ἔπινεν, εἰ μή διψῆ (προσδοκώμενο).
884. Ἐάν ἐν τῷ δικαστηρίῳ κρίνονται, σώζονται (πραγματικό).
885. Ἐάν δέ τις ἔχη τούτων τι βέλτιον, λεγέτω καὶ συμβουλευέτω (μη πραγματικό).
886. Ἐάν βούλη, χρή μένειν (ἀόριστη επανάληψη στο παρελθόν).
887. Ἐξῆν ὑμῖν ἐπικουρεῖν αὐτοῖς, εἰ ἐβούλεσθε (ἀόριστη επανάληψη στο παρόν – μέλλον).
888. Εἰ μὲν συμβουλευοίμι, ἅ βέλτιστα μοι εἶναι δοκεῖ, πολλά μοι καὶ ἀγαθὰ γίνονται (ἀόριστη επανάληψη στο παρελθόν).
889. Ἐάν μὲν συμβουλευῶ, ἅ βέλτιστα μοι εἶναι δοκεῖ, πολλά μοι καὶ ἀγαθὰ γίνονται (μη πραγματικό).
890. Ἐάν ἐμέ ἔλησθε, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι (απλή σκέψη του λέγοντος).

Σημείωση: Ο υπερσυντέλικος έχει σημασία παρατατικού.

10. Το πρόσωπο *χρή* (= είναι ανάγκη, πρέπει)

Οι εύχρηστοι τύποι είναι:

Ενεστώτας						Παρατατικός
Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προσπ.ακτ.	Απαρέμφατο	Μετοχή	
<i>χρή</i> ή <i>χρεών</i> ἔστι	<i>χρή</i> ή <i>χρεών</i> ἦ	<i>χρείη</i> ή <i>χρεών</i> εἴη	<i>χρεών</i> ἔστω	<i>χρήναι</i> ή <i>χρεών</i> εἶναι	<i>χρεών</i>	<i>χρήν</i> ή <i>ἐχρήν</i> ή <i>χρεών</i> ἦν

Σημείωση: Από τη μετοχή εύχρηστο είναι μόνο το ουδέτερο τὸ *χρεών* με σημασία ουσιαστικού.

11. Το πρόσωπο *εἴμαρται* (= είναι πεπρωμένο), που είναι παρακείμενος του ποιητικού ρ. *μείρομαι* (= παίρνω το μέρος που μου ανήκει).

Οι εύχρηστοι τύποι είναι:

Παρακείμενος			Υπερσυντέλικος
Οριστική	Ευκτική	Μετοχή	
<i>εἴμαρ-ται</i>	<i>εἴμαρμένον</i> εἴη	<i>εἴμαρ-μένος, -η, -ον</i>	<i>εἴμαρ-το</i>

Σημείωση: Η μετοχή *εἴμαρμένη* χρησιμοποιείται ως ουσιαστικό.

12. Το πρόσωπο *πέπρωται* (= είναι πεπρωμένο), που είναι παρακείμενος άχρηστου ενεστώτα με άοριστο β' *ἔ-πορ-ον* = έδωσα.

Οι εύχρηστοι τύποι είναι:

Παρακείμενος		Υπερσυντέλικος	Συντελεσμένος μέλλοντας
Οριστική	Μετοχή		
<i>πέ-πρω-ται</i> ή <i>πεπρωμένον</i> ἔστι	<i>πέ-πρω-μένος, -η, -ον</i>	<i>ἔ-πέ-πρω-το</i> ή <i>πεπρωμένον</i> ἦν	<i>πεπρωμένον</i> ἔσται

Σημείωση: Η μετοχή *ή πεπρωμένη* (ενν. μοῖρα) χρησιμοποιείται ως ουσιαστικό.

B. ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να υπογραμμιστούν και να αναγνωριστούν στις παρακάτω προτάσεις οι τύποι των παραπάνω ρημάτων:

Προτάσεις	Αναγνώριση
α) <i>Ἐγὼ φημι ταῦτα φλυαρίας</i> εἶναι.	
β) <i>Ἄρταξέρξης ἐπρώθη</i> (= πληγώθηκε) <i>κατὰ τὸ στέρνον</i> , ὡς φησι <i>Κτησίας ὁ ἰατρός</i> .	
γ) <i>Πάντες εἰς Ἄϊδου ἄπιμεν</i> .	
δ) <i>Κραυγῆ πολλῆ</i> οἱ βάρβαροι <i>ἐπίασιν</i> .	
ε) <i>Ζεὺς μόνος πάντα οἶδε ὁ πάνθ' ὄρων</i> .	
στ) <i>Ἦμεῖς οὐκ ἴστε, ὅ, τι ποιεῖτε</i> .	
ζ) <i>Οὐ δέδοικα μὴ οὐκ ἔχω, ὅ, τι δῶ ἑκάστω τῶν φίλων</i> .	
η) <i>Τὰ Τέμπε</i> μεταξὺ <i>Ὀλύμπου</i> καὶ <i>Ὀσσης</i> κείται.	
θ) <i>Ὁ τοῦ Κύκλωπος ὀφθαλμὸς</i> μέσω <i>μετώπῳ</i> ἐπέκειτο.	
ι) <i>Κῦρος ἐπὶ τοῦ ἄρματος καθήμενος τὴν πορείαν ἐποιεῖτο</i> .	

2. Να συμπληρωθούν τα κενά των προτάσεων με τον κατάλληλο τύπο του ρήματος που βρίσκεται στην παρένθεση:

- α) *Βασιλέα* (φημί, γ' πληθ. οριστ. ενεστ.) *κελεύσαι* τινά *ἐπισφάζαι* *Κύρω Ἀρταπάτην*.
- β) *Ἐβουλεύοντο* εἰ (ἄπιμι, γ' πληθ. ευκτ. ενεστ.) *ἐπὶ τὸ στρατόπεδον*.
- γ) *Πολλάκις οἱ στρατιῶται* (εἴμι, μετχ. ενεστ.) *ἐπὶ τὰς Κύρου θύρας ἦτον* (= ζητούσαν) *μισθόν*.
- δ) *Ὅταν τις* (ἔξιμι, υποτ. ενεστ.) *τῆς οἰκίας, λογιζέσθω* τί μέλλει *πράξειν*.
- ε) *Ἦμεῖς* (οἶδα, οριστ. παρακμ.) *πάντα ἀληθῆ ὄντα, ὅσα λέγεται*.
- στ) *Οἱ Ἕλληνες οὐκ* (οἶδα, οριστ. υπερσ.) *ὅτι Κῦρος ἐτεθνήκει*.
- ζ) *Οὐκ ἐθέλω ἐλθεῖν πρὸς Κύρον* (δέδοικα, μετχ.) *μὴ δίκην ἐπιθῆ μοι* (= μη με τιμωρήσει).
- η) *Οἱ Ἕλληνες* (δέδοικα, οριστ. αορ.), *μὴ οἱ πολέμοι προσάγοιεν πρὸς τὸ κέρας*.

- θ) Σωκράτης Ἀλκιβιάδην ἤγαγεν εἰς τινὰ τῆς πόλεως τόπον, ἔνθα
(ἀνάκειμαι, παρατ.) πίναξ ἔχων τῆς γῆς τὴν περίοδον.
- ι) (δέδοικα, μετχ. αορ.) οἱ ὀλίγοι μὴ ὁ δῆμος τοῦ νεωρίου κρατήσειεν ἐμπιπράσι (= καίνε) τὰς οἰκίας.

3. Να συμπληρωθoύν τα κενά των προτάσεων με τον κατάλληλο τύπο από τη διπλανή στήλη:

- α) Ἐθαύμαζον οἱ Ἕλληνες ὅτι ἀπὸ Κύρου οὐδεὶς
- β) Καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τινὲς παρ' αὐτόν.
- γ) Συνέννευσι οὐκ ἤθελε πρὶν ἢ γυνὴ αὐτόν ἐπεισεν.
- δ) Τοῦτο τὸ θηρίον πάντες μεγίστων κακῶν αἴτιον τῇ χώρᾳ γεγονός.
- ε) Εἴ τι τοιοῦτον πέπρακται μοι, αὐτοὶ οἱ θεοὶ
- στ), ὦ ἄνδρες, μὴ τῆς οἴκαδε ὁδοῦ ἐπιλαθώμεθα (= λησμονήσουμε).
- ζ) Σωκράτης ἔφη: «Τί ἂν μοι ἡ πόλις μέλλοντι ἀποφεύξεσθαι (= να αθωωθῶ);
- η) Ὁ στρατιώτης οὐκ ὀπλιτεύειν (= να υπηρετεῖ ως οπλίτης).
- θ) Ἀρίστιππος χρήματα παρὰ τῶν εὐγενῶν ἐλάμβανεν, ἵνα οὗτοι εἰς τί δεῖ χρῆσθαι τῷ ἀργυρίῳ.
- ι) Ἀπελλῆς ἐρωτηθεὶς διὰ τί τὴν Τύχην γράψειεν (= ζωγράφισε): οὐ γάρ, ἔφη, ἔστηκεν.

ἴεναι
ἦδεσαν
δέδοικα
παρήει
εἰσήσαν
εἰσονται
εἰδείεν
καθημένην
ἔφησε
φαίη

4. Το υπογραμμισμένο τμήμα των παρακάτω προτάσεων να μεταφερθεῖ στον άλλο αριθμό:

- α) Οἱ στρατιῶται προσῆσαν πολλῷ θορύβῳ.
.....
- β) Τίνες ἂν φαῖεν τοὺς μετὰ Κύρου ἀναβάντας δειλοὺς εἶναι;
.....
- γ) Ἄρ' ἦδεις τὴν τῶν προγόνων ἀρετήν;
.....

- δ) Οἱ δ' ἐπιβουλευόμενοι οὐδὲν ἴσασιν.
.....
- ε) Οὗτοι κρύφα ἀπίασιν.
.....
- στ) Οἱ δ' ἄνθρωποι ἐδέδισαν τοῦτον διῶζαι.
.....
- ζ) Οἱ παριόντες οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες ἐφαίνοντο.
.....
- η) Εἴ τι μὴ ὀρθῶς πράττω κατὰ τὸν βίον τὸν ἐμαυτοῦ, εὖ ἴσθι τοῦτο.
.....
- θ) Ἴωμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ταύτην τὴν ἡμέραν.
.....
- ι) Τῷ μηδὲν ἑαυτῷ ἄδικον συνειδῶτι ἠδέϊα ἐλπίς ἀεὶ πάρεστι καὶ ἀγαθὴ γηροτρόφος.
.....

5. Στο παρακάτω κείμενο να υπογραμμιστοῦν και να αναγνωριστοῦν οἱ τύποι των ρημάτων φημί, εἶμι, κάθημαι και δέδοικα:

Κείμενο	Αναγνώριση
<p>Τρίτον ἄθλον ἐπέταξε αὐτῷ ἐνεγκεῖν Κερυνίτιν ἔλαφον ζῶσαν. Ταύτην ἔφασαν χρυσόκερων εἶναι καὶ ἴεναι ἐλευθέραν διὰ τοῦ ἄλσους, ἅτε ἱερὰν τῆς Ἀρτέμιδος οὖσαν. Διὸ Ἡρακλῆς βουλόμενος αὐτὴν μήτε ἀνελεῖν μήτε τρώσαι διηει ὄλον ἐνιαυτὸν τὸ ἄλσος διῶκων τὴν ἔλαφον· ἐδέδοικε γὰρ μὴ, ἐὰν ταύτην ἀποκτεῖνη, τὴν θεὰν ἐχθρὰν αὐτῷ ποιήσει. Ἐπει δ' ἡ ἔλαφος διωκομένη ἀπέκαμεν, ἀφικομένη ἐπὶ τὸν Λάδωνα ποταμὸν ἔστη. Ἐνταῦθα ταύτην Ἡρακλῆς ἐπὶ τῇ ὄχθῃ καθημένην συνέλαβεν. Ἐπὶ τῶν ὤμων δὲ ταύτην θείς πρὸς Εὐρυσθέα τὸν βασιλεῖα εἰς Μυκῆνας ἐκόμισε.</p>	

Ασκήσεις 15^{ης} ενότητας

Ρήματα β' συζυγίας

1. Να γραφεί το β' ενικό όλων των εγκλίσεων του ενεστώτα των παρακάτω ρημάτων (Προσοχή: ποια κλίνονται κατά το δείκνυμι -μαι και ποια κατά το ἴσθημι -μαι - τόνισμός όσων κλίνονται κατά το ἴσταμαι):

	ἀπόλλυμι	πίμπλημι	κεράννυμι	πίμπρωμι	ἐφίστημι
Οριστ.					
Υποτ.					
Ευκτ.					
Προστ.					
Απαρ.					

	ἀπόλλυμαι	δύναμαι	ἐπίσταμαι	πίμπλαμαι	ἐφίσταμαι
Οριστ.					
Υποτ.					
Ευκτ.					
Προστ.					
Απαρ.					

2. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τους κατάλληλους τύπους των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση:

1. Τοὺς νόμους (τίθεμαι, β' πληθ. οριστ. ενεστ.) ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις.
2. Ἐν δὲ ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς δικαστηρίοις πολλάκις (ἀφίεμαι, μτχ. αορ. β', αρσ.) τῶν εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λόγων (= απομακρύνετε ἀπὸ τα λόγια ...), ὑπὸ τῆς ἀπάτης ὑπάγεσθε (= παρασύρεστε).
3. Σκέψασθε γὰρ τοὺς (προΐσταμαι, μτχ. αορ. β') τῶν πολιτειῶν ὁσάκις δὴ μετεβάλλοντο.
4. Πολλῶν δ' (ἐφίσταμαι, μτχ. παρακειμένου) μοι λόγων ἀπορῶ πῶς αὐτοὺς (διατίθεμαι, υποτ. αορ. β' α' ενικού προσ.).
5. Ἄγαπητὸν ὑμῖν, ὧ ἄνδρες δικασταί, (δίδωμι, απαρ. ενεστ.) διὰ τέλους ἀπολογίαν τοῖς διώκουσι.

6. Πρῶτον μὲν ἡμεῖς οἱ παριόντες (= ὅσοι ανεβαίνουμε στο βήμα) τούτων μὲν (ἀφίσταμαι, οριστ. παρακ.) τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν ὀκνοῦντες.
7. Ἐγγεῖτ' οὖν, εἰ ἐκείνοις (προστίθεμαι, γ' εν. ευκτ. αορ. β'), συνεργοὺς ἔξω τῆς αὐτοῦ πλεονεξίας.
8. Εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτίδαιαν (προΐεμαι, γ' εν. ευκτ. αορ. β'), οὐδ' ἂν οἴκοι μένειν βεβαίως ἠγγεῖτο.
9. Ταύτην βούλονται (καθίσταμαι, απαρ. παρακ.) τὴν πολιτείαν).
10. Δεήσεται δ' ὑμῶν οὗτος, ὅπως δίκην μὴ (δίδωμι, υποτ. αορ. β'), ἂν ὑμᾶς πείθῃ, ὧν ἠδίκηκε.

3. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τους κατάλληλους τύπους των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση:

1. Ἄδελόν ἐστι πότερον βέλτιον (εἶμι, απαρ. ενεστ.) σήμερον ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἢ διατρεῖσθαι εἰς αὔριον.
2. Ὡν δὲ προσήκει ἀνδρὶ καλῷ κάγαθῷ εἰδέναι, ὅτι μὲν αὐτὸς (οἶδα, ευκτ. ενεστ.), πάντων προθυμώτατα ἐδίδασκεν.
3. Οἱ δ' ἐπιβουλεύόμενοι οὐδὲν (οἶδα, γ' πληθ. οριστ.).
4. Εἴ τι μὴ ὀρθῶς πράττω κατὰ τὸν βίον τὸν ἑαυτοῦ, εὖ (οἶδα, β' εν. προστ. ενεστ.) τοῦτο
5. Καὶ δὴ καὶ τὸ ὀπλιτικὸν τοῦτο, εἰ μὲν ἐστι μάθημα, ὅπερ (φημί, γ' πληθ. οριστ. ενεστ.) οἱ διδάσκοντες χρῆ αὐτὸ μανθάνειν.
6. Οἱ (πάρεμι - παρέρχομαι, μτχ. ενεστ.) οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες πάντες ἐφαίνοντο.
7. Εἰ γὰρ καὶ κατὰ μικρὸν (ἐπέρχομαι - ἔπειμι, γ' εν. παρατ.) τὰ τοιαῦτ' αὐτῷ σκοπεῖν, οὐκ ἂν τοσοῦτον διημάραταν τοῦ πράγματος.
8. Ἐμοὶ τοίνυν τὰ εἰς ὑμᾶς πεπραγμένα σχεδόν τι ἅπαντες ἂν (οἶδα, β' πληθ. ευκτ. ενεστ.).
9. Οἱ στρατιῶται (προσέρχομαι, γ' πληθ. παρατ.) πολλῶν θορούβω.
10. Τίνες ἂν (φημί, ευκτ.) τοὺς μετὰ Κύρου ἀναβάντας δειλοὺς εἶναι;
11. Ἄρ' (οἶδα, β' εν. παρατ.) τὴν τῶν προγόνων ἀρετὴν;
12. Ὅπως δὲ (οἶδα, υποτ. ενεστ.) εἰς οἷον ἔρχεσθε ἀγῶνα, ὑμᾶς (οἶδα, μτχ. ενεστ.) διδάξω.